

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἐκδιδόμενον δις τοῦ μηνός.

Ἰω. Καμ. [Ἰωάννης Καμπούρογλος;]

Παλαιοὶ φάκελοι – νέα πάθη

Ἰλισσός, Ἀθήνα

τμ. 2, τχ. 10 (20 Φεβρουαρίου 1870), σ. 372-381

ΠΑΛΑΙΟΙ ΦΑΚΕΛΛΟΙ-ΝΕΑ ΠΑΘΗ.

ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

ΒΛΕΝΗ χήρα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Μία υπηρέτρια.

(Δωμάτιον πολυτελῶς κεκοσμημένον. Δεξιόθεν τράπεζα, ἐφ' ἧς δύο δεσμίδες ἀνθῶν καὶ μεταξὺ αὐτῶν λευκὸν χειρόκτιον· παρέχει κλειδοκύμβαλον. Ἀριστεροῦθεν πλουσία ἐστία, ἐφ' ἧς τέσσαρα καίονσι φῶτα, καὶ θύρα ἐξόδου εἰς ἐξώστην. Διάφορα βιβλία ἐπὶ τρίτης ἐν τῷ μέσῳ κυκλωτεροῦς τραπέζης καὶ ἄλλα ἐπιπλα).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ μόνος.

Ἄ! τέλος πάντων μετὰ τοσαύτας ἀμφι-

Amérique. «Οἱ αὐτοί, οἵτινες οὐδόλως δυσκολεύονται νὰ παραδεχθῶσι τοὺς κάστορας ὡς ἰθαγενεῖς τοῦ Καναδά, διατείνονται ὅτι οἱ ἄνθρωποι μόνον διὰ πλοίων ἐλθόντες ἐγκατεστάθησαν καὶ ὅτι τὸ Μεξικὸν δὲν κατοικήθη ἄλλως παρὰ ὑπὸ τινῶν ἀπογόνων τοῦ Μαγῶγ. . . . Ὅταν τυχὸν ἀνακαλύπτεται νῆσός τις εἴτε εἰς τὸν Ἰνδικὸν εἴτε εἰς τὸν Μεσημβρινὸν Ὠκεανόν, ἡ πρώτη ἐρώτησις ἦν πῶς ἀπευθύνουσιν εἶναι αὕτη; Πόθεν ἦλθον οἱ ἄνθρωποι οὗτοι; Τὰ δένδρα ὅμως καὶ τὰς χελώνας τῆς χώρας δὲν διατάζουσι ποσῶς νὰ πιστεύσωσιν ἰθαγενῆ, ὡς ἂν εἴ ἦτο δυσκολώτερον εἰς τὴν φύσιν νὰ ποιήσῃ ἀνθρώπους ἢ χελώνας».

(1) Lettré, études d' histoire primitive. *Ev* Revue des deux Mondes 1. Mars 1858 p. 21.

βολίας ἰδοὺ εἰρέθην ἐνταῦθα ἀναμένων τὴν ἐκ τοῦ χοροῦ ἐπιστροφὴν τῆς Κυρίας Βλένης. Ἀναπνέω. Ἐκ πρώτης ὄψεως ἡ θεὰ τοῦ οἰκήματος τῆς παλαιᾶς μου ἐρωμένης, νῦν δὲ χήρας τοῦ μακαρίτου Νεοκλίδου, δὲν μὲ συνεκίνησε σφοδρῶς. (Μετὰ μακρὰν σιωπὴν). Πῶς μεταλλάσσουν τὰ πάντα φάσιν ἐν τῷ βίῳ ἡμῶν! Ἡ γυνὴ αὕτη ἄλλοτε μὲ ἠγάπα ἐμμανῶς, ὡ! ἐνθυμοῦμαι· ἀλλὰ δι' αὐτὸ δὴ τοῦτο ἔστην ὡς ἐκ θαύματος πρὸ τοῦ χείλους τῆς ἀβύσσου καὶ ἐσώθην· δὲν ἐνυμφεύθην αὐτήν. Κατὰ τὴν ἰδέαν παντὸς ὀρθοφρονούντος ἢ νόμιμος σύζυγος ὀφείλει εἶσθαι γλυκεῖα καὶ ἤρεμος τοῦ βίου σύντροφος, Ἕλληνίς μέχρι τοῦ μυελοῦ τῶν ὀστέων, ἤκιστα ὑποκειμένη εἰς ἔρωτας καὶ παρωδίας αὐτοῦ, ἀνίκανος πρὸς ζηλοτυπίαν, φίλη τοῦ ὕπνου καὶ τοῦ μέλανος καγῆ, ὅπως ῥυθμίζῃ ἐν ἰσορροπίᾳ δι' αὐτοῦ τὰς συζυγικὰς αἰσθησεις ἢ αἰσθήματα. Ἐνῶ ἀπεύκτως θὰ καθιστάμην ὁ δυσυχέστερος ἀν' ὅχι ὁ γελοιωδέστερος τῶν συζύγων νυμφευόμενος τὴν ζωηρὰν καὶ ἐνθουσιώδη Ἑλένην. Καὶ οὕτως ἀποφυγὼν τὰς κακὰς συνεπείας τοῦ ἔρωτος τῆς νεότητός μου, ἀποκαθίσταμαι μετ' οὐ πολὺ σεβαστὸς οἰκογενειάρχης, ἀφ' οὗ σὺν τῇ ἐσχάτῃ ἀποπνεύσει τῆς ἐσχάτης ποιητικῆς φαντασιοπληξίας μου, παραδώσω εἰς χεῖρας τῆς Ἑλένης τὸν φακέλλον τῶν παλαιῶν τῆς ἐπιστολῶν πρὸς ἐμέ. Ἐλθέ λοιπὸν, Κυρία μου, βιάζομαι· σὺ μὲν ἔσχες τὸν καιρὸν νὰ ὑπανδρευθῆς καὶ νὰ χηρεύσῃς, νῦν δὲ καὶ νὰ χορεύσῃς, ἐνῶ ἐγὼ ἀναμένομαι ταχέως νὰ ἐπιστρέψω εἰς Πειραιᾶ, ὅποθεν κατ' αἰτησίην σου ἦλθον εἰς Ἀθήνας. Ἡ μνηστὴ μου μὲ ἀναμένει (λαμβάνει βιβλίον τι ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἀνοίγει αὐτὸ μηχανικῶς).

Ἢ! τὸ ὄνομά μου! Ἐνθυμοῦμαι, εἶναι αἱ ποιήσεις τοῦ Alfred de Musset, αἱ τῇ προσέφρον ἄλλοτε μὲ πάλλουςαν καρδίαν. Ἰδοὺ καὶ στίχοι μου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Πόσον νέος ἤμην πρὸ ὀκτώ ἐτῶν!

Ἰδοὺ καὶ ἄλλοι λόγοι δυνάμενοι νὰ μᾶς ἀναγκάσωσι ν' ἀποστρεφώμεθα πᾶσαν τοιαύτην παραπλάνησιν τῆς καρδίας, καὶ δὴ καὶ πᾶσαν αἰτίαν τοιαύτης παραπλανήσεως, πᾶσαν γυναῖκα ὑπὸ τοῦ Λαμαρτίνου καὶ τοῦ Δουμᾶ καὶ τοῦ Κάρρ καὶ τοῦ Μυσσέ

καὶ ἄλλων ἀνατραφεῖσαν. Πάσχομεν πρὶν ἢ πλησιάσωμεν αὐτήν, πάσχομεν βλέποντες τελούμενα ἀνὰ τὴν ἐρωτικὰ ἡμῶν ἄνειροπολήματα, πάσχομεν ἀπογοητευόμενοι, πάσχομεν τέλος καὶ ἀποχωριζόμενοι· μυρία ἀναμνήσεις συνδεόμενοι μεθ' ἐκάστης στιγμῆς τοῦ εὐφροσύνου παρελθόντες, προσκολλῶνται ἐπ' αὐτοῦ κυλιόμενοι εἰς τὴν ἄβυσσον τοῦ ἀμετρήτου χρόνου, ὡς σφαῖρα χιόνος ἀπὸ τῆς κορυφῆς ὄρους πίπτουσα καὶ ὄγκουμένη καθόσον κρημνίζεται εἰς τὰ χαίνοντα βάραθρα. Τοιαύτην σφαῖραν, ὡς Ἄτλας φέρει ἐπὶ τῶν ὤμων του συγκυλιόμενος μετ' αὐτῆς ὁ ἀγαπήσας ἄλλοτε, εἶτα λησμονήσας, εἶτα κατὰ τινὰς στιγμὰς μεταλλαγίας ἀναπολῶν τὸ ἀνθόν καὶ ἱλαρὸν τῆς νεότητός του μικρὸν χρονικὸν διάστημα! Ὡ! οὐδὲν, οὐδὲν πικρότερον τοιοῦτου μυστηριώδους παραπόνου τῆς φύσεως ὀλοκλήρου οὕτως εἰπεῖν, ὅτι δὲν ἐτελέσθη τὸ ὑπ' αὐτῆς ἐμπνεόμενον τοῖς θνητοῖς πρὸς ἀποθέωσιν, δὲν ἐτελέσθη ἢ συνταύτισις δύο καρδιῶν τὸ πᾶν περιχουσῶν καὶ εἰς τὸ πᾶν περιχομένον. Ἄλλ' ὄχι. . . (λαμβάνει ὡς διὰ μαγικῆς ὠθήσεως τὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης χειρόκτιον καὶ θλίβει αὐτὸ σπασμωδῶς ἐν τῇ χειρὶ του) Ἰδοῦ, ἰδοῦ, Ἑλένη, τὸ ὕστατόν μου χαιρε πρὸς τὸ παρελθόν, ὄχι πρὸς σέ, διότι μεταξύ μας πρὸ ὀκταετίας πᾶς δεσμός ἐξέλιπε. Χαῖρε, παρελθόν μου· ἦτο τόσῳ γλυκῷ, τόσῳ ἐράσμιον, ὥστε βεβαίως ἢ τοῦ οὐρανοῦ ἀντάκλασις ἦσο καὶ ἄρα θὰ σ' ἐπανεύρω πάλιν ἐκεῖ, (δεικνύει τὸν οὐρανὸν) ἢ σὺ τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ γῇ ἠντανάκλας καὶ τότε πάλιν θὰ ἴδω. . . ὅ,τι ἐν εἰκόνι μόνον εἶδον. Καθρέπτῃς ἦσο ἢ σκιά, θὰ σ' ἐπανεύρω, ἀφ' οὗ παντοῦ μ' ἀκολουθεῖ. (Ῥίπτεται ἐπὶ ἀνακλινητῆρος διὰ τοῦ πήχους τῆς χειρός του ὑποστηρίζων τὴν βαρέως κύπτουσαν κεφαλὴν του· ἄνειροπολεῖ).

(Εἰσέρχεται ἡ Ἑλένη ἀκροποδητὴ, γιγλαρέσκως ἐνδεδυμένη πρὸς χορὸν καὶ ἕσταται πρὸ τῆς θύρας ἐπὶ τινὰ λεπτὰ, ὡσεὶ προσπαθοῦσα νὰ συνέλθῃ ἐξ ἰσχυρᾶς συγκινήσεως).

ΕΛΕΝΗ (καθ' ἑαυτήν).

Οὗτος λοιπὸν ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος ἐν τασούτον ἠγάπησα; Αὐτὸς εἶνε, ναί· διότι μολονότι προδιατεθειμένη διὰ τὴν συνέντευξιν

ταύτην εἰς τοιαύτην ὥραν, συνεπεία τῆς πρὸς αὐτὸν ψυχρᾶς ἐπιστολῆς μου, ἐν ταῦτοις νομίζω ὅτι βλέπω ὄνειρον. Ἐ! ποῦ εἶνε οἱ χρόνοι ἐκεῖνοι, καθ' οὓς ἡ θέα του μόνη σχεδὸν λειπόθυμον με καθίστα; Συγκινοῦμαι καὶ τώρα, ἀλλ' ὄχι ὡς ἄλλοτε. Μοὶ εἶπον ὅτι ἤλλαξεν ὁ Ἀλέξανδρος. Εἶνε ἄρα γε ἀληθής; Ὡ! ἂν ἐφερόμην εἰς τοὺς εὐδαίμονας ἐκείνους χρόνους, κούφη ὡς χρυσαλλίς, ὡς προσευχὴ ἀγνή. Τετέλεσται ὁμως εἶμαι ἤδη ἥρεμος, ψυχρὰ, ἀδιάφορος ἔσως. . . .

(Ὁ Ἀλέξανδρος ἀνεγείρει τὴν κεφαλὴν, βλέπει τὴν Ἑλένην καὶ ἐκβάλλει ἀκουσίως φωνὴν ἐκπλήξεως· συγκεκριμένως ἐγείρεται καὶ μένει ἄφωνος ἐπὶ τινὰς στιγμὰς· εἶτα δὲ δι' ἀσταθῶν βημάτων προχωρεῖ, χαιρετᾷ μεγάλην καταβάλλων προσπάθειαν πρὸς περιστολήν τῆς ταραχῆς του καὶ ἐκβάλλων κρατεῖ ἀνὰ χεῖρας φάκελλον καλῶς ἐσφραγισμένον).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Κυρία, εἰς τὰ καθήκοντά μου ἀκριβῆς, παρέβην ἴσως τὰ νομισμένα ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς κατὰ τοιαύτην ὥραν. . . .

ΕΛΕΝΗ (βλέπουσα τὸ ὄρολόγιον).

Δὲν εἶναι ἀργὰ πολὺ, Κύριε· εἶναι μόλις δεκάτη καὶ ἡμίσεια καὶ, ὡς βλέπετε, καλῶς μαντεύουσα ὅτι πιθανὸν ἦτο νὰ ἔλθητε ἀπόψε, δίσταξα τὴν ὑπηρετρίαν μου νὰ με εἰδοποιήσῃ ἅμα τῇ ἀρῖζει ὑμῶν. Ἡ οἰκία ὅπου ἤμην δὲν εἶνε μακρὰν, ἀλλ' ὅπως δὴποτε συγχωρησατέ μοι ἂν ἤρηνσα (κάθηται καὶ προσκαλεῖ καὶ τὸν Ἀλέξανδρον νὰ καθήτῃ).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

(ἐγχειρόμενος μετ' ὀλίγον καὶ βαθεῖαν ποιῶν ὑπόκλισιν πρὸ τῆς Ἑλένης).

Βλέπετε, κυρία μου, ὅτι ὡς δούλος πιστῶς σᾶς ὑπήκουσα (θέτει ἐπὶ τῆς τραπέζης τὸν φάκελλον τῶν ἐπιστολῶν)· δύναμαι νὰ πιστεύσω ὅτι ἀπὸ τοῦδε μοὶ ἀποδίδεται ἐντελῆς ἐλευθερία;

ΕΛΕΝΗ

(μεταγχολικῶς μειδιῶσα).

Νομίζω ὅτι δὲν ἦτο ἀλυσσοδεσμία μετὰ χρι τοῦδε ἢ ἐλευθερία σας, Κύριε Ἀλέξαν-

δρε. Ὁμολογῶ ὅτι οὐδέποτε ἐκολάκευσα ἑμαυτὴν διὰ τῆς ιδέας ὅτι καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῶν ὀκτώ ἐτῶν διατελεῖτε ὑπὸ τὸ βάρος τῶν σιδηρῶν μου δεσμῶν.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

᾽Ω! δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, Κυρία, μὴν ἐιρωνεύεσθε. Δὲν εἶναι ἀληθῶς θλιβερά ἡ στιγμή αὕτη; εἰπέτε.

ΕΛΕΝΗ.

Εἶνε πατροπαράδοτος καὶ προσυμφωνημένη λύσις παντὸς ἐρωτικοῦ δράματος, ἀναπόφευκτος θέσις, ἱστορία συνηθεστάτη. Ἄν προέβλεπέ τις γράφων παρομοίως ἐπιστολάς, τὴν μέλλουσαν σκληρὰν ἀνάγκην τῆς μετὰ δυσπιστίας ἀφαιρέσιως ἀπ' ἀλλήλων τοῦ ἐρωτικοῦ τῶν φακέλλου, . . . ἀλλὰ τί λέγω; οὐδὲ κἂν σκέπτεταί τις τὸ μέλλον. Πᾶς εἰκοσαετῆς γράφει, γράφει μετὰ τῆς ἐνδομύχου πεποιθήσεως ὅτι ἀνταλλάσσει ὄρκους πίστεως αἰώνιας, μειδιᾶ δὲ περιφρονητικῶς σκεπτόμενος τὰς συνήθεις λύσεις παντὸς πάθους σβεννυμένου καὶ ὑπερήφανος νομίζει ὅτι μόνος ἐξ ὅλων θά ἦνε ἡ ἐξαίρεσις τοῦ γενικοῦ κανόνος τῆς τῶν θνητῶν ἀστασίας. Πλάνη ὄντως μεγαλοπρεπῆς, γενῶσα τὴν λαμπρὰν καὶ ὄνειροπόλον νεότητά. ᾽Ω! ναι . . .

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (καθ' ἑαυτόν).

Ὅποια ἀντίθεσις! οὐδέποτε ἤκουσα τὴν Ἑλένην ὀμιλοῦσαν τοιαύτην θλιβερῶς φιλοσοφικὴν ὀμιλίαν. Ἐγνώρισα ταύτην ἀσθενῆ κόρην, τυφλῶς εἰς πᾶσαν τῆς νεότητος σφαλερὰν ὁδὸν παραδιδομένην καὶ παρασυρομένην ἐν πεποιθήσει ὑπὸ παντὸς στροβίλου παθῶν ἤκουσα ταύτην ὀμνύουσαν μοι αἰωνίαν πίστιν, ὅποτε τῆς δυστυχίας τῆς ἐγὼ γενήτωρ, τὴν ἐγκατέλειπον κύπτουσαν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς θλίψεως. Ἐπέζη αὐτὴ ἑαυτῇ, τὸν γοερὸν τοῦ βίου τῆς ἐπικήδειον ἐκφωνοῦσα καὶ ἤδη, ἤδη προφέρει ἀπαθῶς τὴν εἰς λήθην καταδίκην πάσης τοῦ παρελθόντος γοητείας. ᾽Ω! εἶνε ἀπαίσιον τοῦτο, ἡ καρδίᾳ μου πονεῖ . . . (θλίβει τὸν φάκελλον τῶν ἐπιστολῶν).

ΕΛΕΝΗ (ἐξακολουθοῦσα).

Ἄρκούντως μ' ἐγνώρισάτε, ἢ μᾶλλον ἀρκούντως ἐτι μ' ἐνθυμείσθε, ὥστε εἶθε βέλαιος ὅτι οὐδεὶς προνοίας λόγος, εἰς ὃν συ-

νήθως καταφεύγουσιν ὅσαι παύουσιν ἐρῶσαι, μὲ ἠνάγκασε νὰ ζητήσω τὰς ἐπιστολάς ταύτας, δείγματα ἀπατριστείας συμπαθείας. Μόνη δὲ ἡ ιδέα ὅτι ὀκτὼ ἔτη ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐνστάσεως ἔμενον αὐταὶ εἰς χεῖρας ὑμῶν, δύναται νὰ σᾶς ἀφαιρέσῃ πᾶσαν τοιαύτην ὑπόνοιαν. Οὐδέποτε θ' ἀπεφάσιζον τὸ διαβῆμα τοῦτο, ἂν ἡ οἰκογενειακὴ εὐδαιμονία τῆς μελλούσης ὑμῶν συζύγου δὲν ἠπειλεῖτο ὑπὸ τῶν ἐπιστολῶν τούτων. . . .

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (κατ' ἰδίαν).

Ἄπορῶ εἰς ἀδάμαντα ἄρά γε ἡ εἰς κρύσταλλον χειμῶνος μετεβλήθη ἡ γυνὴ αὕτη; . . . (πρὸς τὴν Ἑλένην). Ἄν ὁ μόνος λόγος, δι' ὃν κατεσπευσμένως σήμερον μ' ἐπέμψατε ἐν Πειραιεὶ τὴν αἴτησίν σας, εἶνε οὗτος ὃν μοι ἀναφέρετε νῦν, εἶσθαι λίαν ἐπιεικῆς καὶ ἀβρόβρων καὶ γενναία τὴν ψυχὴν.

ΕΛΕΝΗ.

Δύνασθε νὰ μ' εἴπητε, Κύριε Ἀλέξανδρε, ὅποιον ἄλλον λόγον ἦτο πιθανὸν νὰ ἔχω;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ἡδυνάμην εὐκόλως νὰ ὑποθέσω, ἂν ἤθελον νὰ διαμφισθητήσω τὴν γενναιότητα ὑμῶν (ὃ μὴ γένοιτο), ὅτι προσωπικαὶ λόγοι σᾶς ἀνάγκασαν νὰ ἐπιθυμήτητε τὴν ἀνάκτησιν τῶν τε ἐπιστολῶν καὶ τῆς εἰκόνας σας ταύτης.

ΕΛΕΝΗ (γελοῦσα)

Ἐὰ ἦτο ἀργὰ πολὺ: de la moutarde après dîner, ὡς λέγουσιν οἱ Γάλλοι (μετὰ μικρὰν παῦσιν). Καὶ ἂν σᾶς ἔλεγον ὅτι ἀνέμενον μέχρι τῆς σήμερον ἔχουσα λόγους προσωπικοὺς (μεταχειρίζομαι τὰς λέξεις ὑμῶν) δὲν θὰ εἶχετε μεγάλας τύψεις συνειδότοις;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Κυρία, μὲ φέρετε εἰς δεινὴν θέσιν (κατ' ἰδίαν). Προεἶδον τὰ παράπονα ταῦτα καὶ εἶμαι ἕτοιμος πρὸς ἀντίκρουσιν τῆς προσβολῆς. ᾽Α! τέλος πάντων συνῆλθον.

ΕΛΕΝΗ (μειδιῶσα φιλαρέσκως).

᾽Ω! μὴ φοβεῖσθε, φίλτατε Ἀλέξανδρε! δὲν θὰ ἐπωφεληθῶ τῆς περιστάσεως. Μὲ τὸν χρόνον ἀπέκτησα πείραν καὶ γινώσκω τοῦ ὀρθοῦ πρὸ πολλοῦ μάλιστα καλῶς ἠγνώσα ὅτι δὲν εἶσθε ἐνοχος ἀπέναντι ἐμοῦ. Ἐγὼ μᾶλλον ἐνοχοποιήθημι ἀπέναντι ἐμαυ-

της, ἀπέναντι τῆς κοινωνίας, ἀπέναντι ὑμῶν ἴσως· διότι ὅταν δύο ἐρασταὶ τύχωσιν ὄντες νέοι, ὅπως ἡμεῖς εἴμεθα τότε, ἡ γυνὴ πρέπει πάντοτε νὰ καθοδηγῇ τὸν ἄνδρα καὶ οφείλει προσελκύουσα αὐτὸν ἐαυτῇ νὰ τὸν διατηρῇ πάντοτε ἐν τῇ τετριμμένῃ ὁδῷ τῆς κοινωνίας, οὐχὶ δὲ νὰ παραπλανᾷ αὐτὸν εἰς ψευδῆ καὶ κινδυνώδη μονοπάτια αἰσθημάτων. Οὐδὲν τούτων ἔπραξα ἐγὼ ἀπ' ἐναντίας μυρία προσκόμματα ἐν τῷ σταδίῳ ὑμῶν ἤγειρα, ἐγὼ ὑπῆρξα ἀκουσίως ἀλλ' ἀφρόνως αἰτία τῆς καθ' ὑμῶν κατακραυγῆς γονέων, συγγενῶν, φίλων ἀφίλων καὶ ξένων αὐθαιρέτως ἐπεμβαίνοντων εἰς τὰ ξένα. Ἐπόνεσα βλέπουσα καὶ τὴν ζωὴν ὑμῶν ἀπειλουμένην ὑπὸ ἀντεραστῶν οὐδ' ἀπορρίψασα ἐξήγειρα λυσσαλέους καθ' ὑμῶν· ἐγὼ τέλος ὑπῆρξα βάσανος τῆς νεότητος ὑμῶν καὶ κατὰ τῆς ἀνδρικῆς ἡμῶν ἡλικίας. Συγχωρήσατέ με· ἀκριβῶς μὲ χρι τοῦδε ἐπλήρωσα τὸ καθ' ὑμῶν ἀπρομελέτητον ἀδίκημά μου.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (κατ' ἰδίαν).

Πίπτω βαρὺς ἀπὸ ἐκπλήξεως εἰς ἐκπληξιν καὶ αἰσθάνομαι τὴν κεφαλὴν μου συντριβομένην, ὡς εἰ ἐπιπτον κατὰ βράχων. Ἦλθον ὡς ἔνοχος μέλλων νὰ δικασθῶ, ἀλλ' ἀνατιβιάζομαι ἀπὸ τῆς ἕδρας τοῦ κατηγορουμένου εἰς τὴν ἕδραν τοῦ δικαστοῦ, ἵνα ῥιφθῶ ἐκεῖθεν βαθύτερον καὶ τοῦ θρονίου τοῦ ἐνόχου, εἰς τὰς φλόγας τῶν δαιμόνων, θηριωδέστερος καὶ τῶν θηρίων φαινόμενος. ὦ κόσμε, κόσμε! ἡ πνοὴ τῆς ματαιότητός σου ἀώρως ἐμάρανε τὴν ἀνθρώπινον καὶ συμπαθῆ καρδίαν μου (κλίνει τὸ γόνυ πρὸ τῆς Ἑλένης καὶ μετὰ φωνῆς ἠλλοιωμένης). Οὐδέποτε σὰς ἠνόησα, Κυρία· ἠγνόουν τὴν ἀξίαν ὑμῶν, δὲν ἤμην ἀντάξιός ὑμῶν, διὸ νῦν ἐρυθριῶ αἰσχυρόμενος.

ΕΛΕΝΗ (ἀνεγείρουσα τὸν Ἀλέξανδρον).

Μὴ λαλῆς οὕτω, Ἀλέξανδρε. Ὅτε μ' ἐγνώρισες δὲν ἤμην ἡ αὐτὴ, οἶαν μὲ βλέπεις σήμερον. Ἄν ἦτο δυνατόν νὰ μετατεθῇ τὸ παρελθόν, ἂν τὴν σήμερον ἐδεχόμην προτάσεις ἀνδρὸς κατέχοντος κοινωνικὴν θέσιν ἔπως σύ. . .

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (κατ' ἰδίαν).

Ἐποκρίσθε! γνωρίζω ὅτι ζητεῖ αὐτὴν εἰς

γάμον ὁ Γεώργιος, ὁ ἀριστος τῶν ἐν Ἀθήναις νέων!

ΕΛΕΝΗ (μετριοπαθῶς).

. . . Ἄν ἐπρόκειτο νὰ βαρύνω εἰς τὴν πλάστιγγα τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ δημοσίου βίου ἀνδρὸς ἀγαπωμένου, ἴσως θὰ ἠδυνάμην νὰ συντείνω πως εἰς τὴν εὐτυχίαν τοῦ μᾶλλον ἢ νὰ καταστρέψω ταύτην. . .

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (κατ' ἰδίαν).

Μήπως ἐπιζητεῖ ἐκ νέου προσοικειώσεις; . . . (λαμβάνει ἐν ταραχῇ καὶ ἀσπάζεται τὴν χεῖρα τῆς Ἑλένης, μεθ' ἧς μακρὰ σιωπῇ ἐπικρατεῖ χαμαὶ νεύοντων ἀμφοτέρων, ὡς θυθισθέντων εἰς σκέψεις).

ΕΛΕΝΗ (ἀρακύντουσα ζωηρά).

Δὲν ἤλπιζον νὰ ἔλθητε ἅμα τῇ παραλαβῇ τοῦ ἐπιστολίου μου, Κύριε Ἀλέξανδρε, καθόσον ἐγνώριζον ὅτι αὐριον ἐπρόκειτο ν' ἀναχωρήσητε οἰκογενειακῶς μετὰ τῆς μνηστῆς ὑμῶν Ἀσπασίας δι' Ἀίγιαν.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ναί, Κυρία μου, ἀληθῶς εἶπεῖν ἡ ἐπιστολή σας μ' ἐνέβαλεν εἰς μεγίστην πάλην ἰδεῶν, καθόσον πιθανῶς εἰς Αἴγιαν θὰ τελεσθῶσιν οἱ γάμοι ἐμοῦ μετὰ τῆς Ἀσπασίας. . .

ΕΛΕΝΗ.

Εἶνε ὡραία πολὺ ἡ Κυρία Ἀσπασία· τὴν εἶδον πέρυσι. . .

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ναί· ὁ φίλος μου Ἀχιλλεὺς ὅμως ἐμπαίζων με μοι λέγει: Τί γυμνάζεσαι εἰς ποιητικὰς φράσεις ἀμφιβολίας καὶ δισταγμῶν; Ἵπαγε ἀπόψε χαίρων ὅτι σοὶ παρουσιάσθη τοιαύτη περίστασις νὰ τὴν ἴδῃς δι' ὑστάτην φοράν, καὶ μὴ προσποιῆσαι τὸ ἐλεγειακὸν καὶ θρηνώδες ὕφος· ὕπαγε ἀπόψε, ἐπιστρέψον πρὸς τὸ μεσονύκτιον καὶ ἰδοὺ τετέλεστα· Ἀληθῶς εἶπεῖν, Κυρία μου, ἐδίσταζον φοβούμενος τοιαύτην μετὰ ὀκτῶ ἔτη ἀπουσίας συνέντευξιν. Ἐφοβούμην μήπως, λησμονήσας τὰ ὀκτῶ ταῦτα ἔτη, ἢ μᾶλλον λησμονήσας τὸν βίον μου ὅλον, νομίσω ὅτι εὐρέθην αἴφνης ἐνώπιον γυναικὸς ξένης ὅπως, ἦν κατὰ πρῶτον εἶδον καὶ κατὰ πρῶτον πρώτην ἠγάπησα.

ΕΛΕΝΗ (μετ' εἰρωνίας).

Δίαν ἀσθενοῦς χαρακτῆρος μοὶ φαίνεσθε

καὶ εὐμετάβλητος λίαν. Ἄλλ' ἢ Ἀσπασία
λοιπὸν, ἡ ἀγαθὴ ἐκείνη καὶ σώφρων νεανίς
εἶναι δυνατόν τόσῳ ταχέως νὰ ἐξαλειφθῇ
παντέλῳς ἐκ τῆς μνήμης σας;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Σὰς ὀμιλῶ, Κυρία μου, ἐν εἰλικρινείᾳ αἰέ-
νου ὑποκεκρυμμένου σκοποῦ. . .

ΕΛΕΝΗ.

Μήπως ὑποθέτετε τοιοῦτον ἐν ἐμοί;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Οὐδαμῶς, Κυρία μου, ἀπ' ἐναντίας μιμού-
μενος τὸ παράδειγμα σας καὶ ἐνθαρρυνόμενος
ὀμιλῶ ὑμῖν, ὡς εἰ ἤμην ἐκ προοιμιῶν πεπει-
σμένος ὅτι μ' ἐπιτρέπετε πᾶν ὅ,τι εἶπω. Εἰ-
λικρινῶς λοιπὸν ἐξακολουθῶν λέγω ὑμῖν ὅτι
ἡ φαντασία μου καθ' ἕνα στιγμὴν ἔλαβον τὴν
ἐπιστολὴν σας, μοι ἐζωγράφησε τὸ παρελ-
θὸν, ὅπου διεκρίνεται μεταξὺ πλείστων κο-
σμημάτων εἰκονογραφικῶν καὶ ἡ Ἐλένη
μελαγχολώδης ὁμοίως, ζηλότυπος, ἀπαιτη-
τική. Εὐχαριστῶ δ' ὑμᾶς ὅτι ἐνόησατε ὅ-
ποίας πικρότητος πάροχοι εἶνε δι' ἐμὲ αἱ
ἀναμνήσεις καὶ ἐλάβετε τὴν πρόνοιαν νὰ
ζωογονήτε αὐτάς μετὰ πάσης προφυλά-
ξεως.

ΕΛΕΝΗ.

Ἐν τρισὶ λέξεσι λοιπὸν διηγηθῆτέ μοι
τὰ συμβάντα ὑμῖν κατὰ τὰ ὀκτώ ἔτη τοῦ
ἀποχωρισμοῦ μας. Ἡ προφύλαξις βλέπετε
εἰν' ἀρκετὴ τρεῖς μόνως λέξεις θὰ μετα-
χειρισθῆτε, τὰς σχολαστικωτέρας ἂν θέ-
λητε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ἐταξείδευσα, ἐπέστρεψα, νυμφεύομαι.
— Ἄλλ' ὑμεῖς;

ΕΛΕΝΗ.

Ἰπανδρεύθην, ἐχέρευσα, ζῶ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Καὶ ἡ καρδία σας;

ΕΛΕΝΗ.

Λίθος, λίθος ἐπιτύμβιος—φέρων ἐπι-
γραφάς.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Τίς ὁ καλλιτέχνης ὁ χαράξας ἐπιγραφὴν
ἐπὶ τοιοῦτου Πεντελησιῶου μαρμάρου, ὅπερ
καὶ τοὶ σκληρὸν καὶ ψυχρὸν, παράγει ὁμοίως
Ἄθηνᾶς καὶ Δίας καὶ Ὀλυμπον ὄλον εὐ-
δαιμονίας, ἂν σμίλην δημιουργὸς ἐγγίσῃ
αὐτό;

ΕΛΕΝΗ (ἐγχειρομένη).

Ὡ! ἐρρίφθητε βλέπω εἰς τὴν κλασικὴν
ποίησιν φαίνεται ὅτι ἐπέσατε εἰς χεῖρας
σχολαστικῶν κριτῶν ποιήσεως. Ἐνθυμείσθε
τί μ' ἐλέγατε ἄλλοτε περὶ τῆς ἀποτυχίας
σας εἰς τὸν ποιητικὸν ἀγῶνα; (Πλησιάζει
πρὸς τὸ κλειδοκύμβαλον).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ἐπеса ναί, ὡς ὑπουργός ἀπὸ ὑψίστης
εἰς ποταπὴν βαθμίδα θετικότητος· ἀναπτε-
ρώσατέ με δι' ὀλίγης μουσικῆς.

ΕΛΕΝΗ (καθημένη πρὸ τοῦ κλειδο-
κυμβάλου).

Ὀνειρα! ὄνειρα! ἄλλοτε μὲν δὲν εἶμεθα
προδιατεθειμένοι δι' αὐτὰ καὶ μᾶς ἐφεί-
νοντο πράγματα, ἀλλ' ἤδη χασμώμεθα·
(φέρει νωχελῶς τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ὄστα-
ρίων).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Δυστυχῶς δὲν χασμῶμαι ὅπως ὑμεῖς,
οὐδ' ὄνειρον μοι φαίνεται ἡ παρούσα στιγ-
μή. Εἶνε πραγματικότης, οὐχὶ ψυχρὰ καὶ ἀ-
παισία ὡς ἡ ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ τῶν Κογγυλιῶν
ψαλλομένη, ἀλλὰ μάγος, θωπευτική, γλυ-
κεῖα, ὡς ὄνειρον προσφιλές.

ΕΛΕΝΗ (ψάλλει).

Ὁ ἔρωσις εἶναι φῶς διαλύον
σκότη τοῦ κόσμου, σκότη ψυχῆς,
αἰσθημα φλέγον, αἰσθημα θεῖον·
σβέννεται μόνον διὰ δακρῶν
κ' εἰς σκότος αἴφνης θὰ εὐρεθῆς.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ

(προσερχόμενος ψάλλει).

Μὴ ψάλλης πλέον, ἐλπίς μου μόνη,
εἰς ἐκμυστήρευσιν μὴ μ' ὠθῆς·
Ἄν πρὸ σοῦ κλίνω τώρα τὸ γόνυ,
τίς οἶδεν! ἴσως θὰ ὀργισθῆς!

(Ἀκούεται σφοδρῶς κρουομένη ἡ θύρα
τοῦ οἴκου).

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Εἶνε ὁ φίλος μου Ἀχιλλεὺς ἐλθὼν ἴσως
πρὸ ἐμοῦ ἐκ Πειραιῶς καὶ ἐρχόμενος νῦν πρὸς
ἀναζήτησίν μου, ὅπως ἀναχωρήσωμεν· ἀλλ'
ἂν μοι χαρίζετε εἰσέτι μερικὰς στιγμὰς συν-
διαλέξεως, τῷ λέγω νὰ περιμένῃ ὀλίγον
ἀκόμη. Μοὶ κάμνετε τὴν χάριν ταύτην;
(Εἰσέρχεται ἡ ὑπηρέτρια ἀναγγέλ-
λουσα ἐν σπουδῇ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ
Γεωργίου καὶ ἀμέσως ἐξέρχεται.)

ΕΛΕΝΗ (μετ' ἀθωότητος).

Ἄ! Θεέ μου! μεσονύκτιον σχεδόν! εἶνε τόσον ζηλότυπος ὁ Γεώργιος! (μετὰ μικρὰν ἀγωνιώδη ἀπορίαν). Ἐξέλθετε, φίλε μου, εἰς τὸν ἐξώστην, περιμενίνατε ἐκεῖ ὀλίγας στιγμάς... πρὸς χάριν μου... ὁ καιρὸς εἶναι ἐξαίσιος.

(Ὁ Ἀλέξανδρος ἐκπληκτος ἐξέρχεται ἀθούμενος ὑπὸ τῆς Ἑλένης εἰς τὸν ἐξώστην. Μετὰ μικρὸν εἰσέρχεται ὁ Γεώργιος ἑξαλλος.)

ΕΛΕΝΗ.

Τί σημαίνει, Κύριε, ὁ τοιοῦτος θόρυθος ὑμῶν; Τῆ ἀληθείᾳ ὡς εἰς ἄλλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως πιστὸς ὁπαδὸς τῆς Μεγάλης ἰδέας ὀρμάται... οὐχὶ διὰ τῆς φαντασίας ἀπλῶς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ἄ! συγχωρήσατέ με, Κυρία! γονυκλινῆς ζητῶ συγγνώμην. Ἐνόμισα ὅτι εἰσθε ἀσθενὴς ἅμα σὰς εἶδον ἐξεληθούσαν τοῦ χοροῦ ἐν βίᾳ... καὶ ἐφοβήθη καθότι εἰσθε ἀδιάθετος ἐσχάτως... (κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ Ἀλέξανδρος ἀόρατος εἰς τὸν Γεώργιον, φαίνεται ἐλθὼν μέχρι τῆς θύρας τοῦ ἐξώστου καὶ σχεδὸν ἐν τῷ δωματίῳ εὐρισκόμενος) Θεέ μου! συγχωρήσόν με, Ἑλένη, εἶμαι παραζαλισμένος, τρελλός... ἀλλὰ σ' ἀγαπῶ τόσον, ὥστε δὲν ἔχω σχεδὸν συναίσθησιν τῶν πράξεών μου.

ΕΛΕΝΗ.

Εὐχαριστῶ, φίλε μου, εὐχαριστῶ, ἀλλ' ἐπίστρεψον εἰς τὸν χορὸν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Θὰ ὑπάγωμεν ὁμοῦ· ἄφες με νὰ σὲ θαυμάσω οὕτως ἔχουσιν πόσον εἶσαι ὠραία!

ΑΔΕΞΑΝΔΡΟΣ (κατ' ἰδίαν ἀπὸ τοῦ κατωφλίου τοῦ ἐξώστου.)

Ἄνα'δὴς γύναι! τολμᾶς καὶ μ' ἔχεις μάρτυρα τῶν ἐρωτικῶν σου συνεντεύξεων! Τρέμε, ἂν τὸ τοιοῦτον εἶνε προμελετημένη ἐκδίκησίς σου! Ἄλλ' ὄχι! ἄς μὴ φανῶ ἐπιβραζόμενος, διότι τότε θὰ θριαμβεύσῃ αὐτή. Ἄς παρασταθῶ θεατῆς τῆς ἐρωτικῆς ταύτης σκηνῆς μετ' ἀληθοῦς φιλοσοφικῆς ἀπαθείας.

ΕΛΕΝΗ (πρὸς τὸν Γεώργιον.)

Σὲ παρακαλῶ, ὕπαγε εἰς τὸν χορὸν· δὲν

εἶνε φρόνιμον νὰ μᾶς ἴδωσιν ἐκεῖ ἡμοῦ ἐπιστρέφοντας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (λαμβάνων τὴν χεῖρά της.)

Λοιπὸν μὲ ἀποδιώκεις πάλιν; μὴ φέρῃς τούλάχιστον τὴν στολὴν ταύτην τοῦ χοροῦ, ὡς λευκόςτηθός μου Νύμφη.

ΑΔΕΞΑΝΔΡΟΣ (κατ' ἰδίαν ἀπὸ τοῦ ἐξώστου.)

Οὐδ' ἐρυθριᾷ! Εἶμαι πραγματικῶς ἀνόητος ὑπομένων ἐνταῦθα, ἐνῶ δύναμαι νὰ ἐξέλθω καὶ... Ἄλλ' ὄχι, ἄς προσπαθῆσω νὰ φύγω ἀπὸ τοῦ ἐξώστου τούτου ἅπαξ διὰ παντός· (ἀποσύρεται).

ΕΛΕΝΗ (πρὸς τὸν Γεώργιον.)

Πραῦνθητι, Γεώργιε, σὲ ὑπόσχομαι ἐν τέταρτον τῆς ὥρας μετὰ τὴν ἀναχώρησίν σου νὰ ἦμαι εἰς τὸν χορὸν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ (μετὰ σοβαρότητος.)

Κυρία, ἐπὶ πολὺ ὑπεκρίθητε ἐνώπιόν μου, ἐνῶ εἶν' ἀδύνατον ν' ἀγνοῆτε ὅπως σὰς ἀγαπῶ. Δεικνύετε διὰ τοῦ σκληροῦ τρόπου σας ὅτι θεωρεῖται τὸ πάθος μου φαντασιοπληξίαν ἐφήμερον... Ὁ πρὸς ὑμᾶς ἔρωσ μου εἶνε ἄμετρος... (Ὁ Ἀλέξανδρος φαίνεται πάλιν ἀκούων) σὰς ἀφιερῶ τὸν βίον μου ὅλον, ὑμεῖς δ' ἀποποιεῖσθε ἀντιτάττουσα τὸ ὑπὸ τῆς κοινωνίας ἀπαιτούμενον σέβας πρὸς τὰ νενομισμένα καὶ τὸν ψυχρὸν ὀρθὸν λόγον... ὦ! μὴ μὲ ἀπελπίζητε, λησμονοῦσα πᾶσιν συνέπειαν τῆς ἀπελπισίας μου.

ΕΛΕΝΗ

Θέλετε λοιπὸν τελειωτικῶς νὰ ἐκφρασθῶ; ἔστω. Γνωρίζετε τὸν παρελθόντα βίον μου, Κύριε;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ναί, Κυρία, γνωρίζω τὰ πάντα· ὅτι ἄθλιός τις, ὁ ἔσχατος τῶν ἀνθρώπων κατ' ἐμὲ, σὰς ἠπάτησεν ἀναιδῶς καὶ σὰς ἐγκατέλειπεν εἶτα ἐν θλίψει ἀπαρηγόρητο, ἕως οὗ μωρὸς γέρων προσέφερεν ὑμῖν τὴν προστασίαν τοῦ μεγάλου ἀνόματός του, τοῦθ' ὅπερ ὑπὸ τοῦ κόσμου ἐθεωρήθη ὡς γενναιοδωρία παλμπαιδος. Τὸ πρὸς ὑμᾶς πάθος μου ὁμῶς αὐξάνει καθόσον ἀναλογίζομαι τὴν δυστυχίαν ὑμῶν ταύτην, συμπαῶν οὕτως εἶπεῖν. Δείποτε αἱ εὐγενεῖς ψυχαὶ ὑπῆρξαν θῦμα τῶν κοινῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς κοι-

νῆς γνώμης, ἐφ' ἧς σαθρῶς ἢ θεσπισθεῖσα τιμὴ βασιζέται.

ΕΛΕΝΗ.

Λοιπὸν, Κύριε, μάθετε ὅτι ὠφελήθην ἐκ τῶν πικρῶν τούτων μαθημάτων τῆς τύχης μου, μάθετε ὅτι σήμερον οὐδὲ τὴν καρδίαν μου φοβοῦμαι πλέον, οὐδ' ἄλλου καρδίαν. Ἐγνώρισα πρὸς τούτοις ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀδυνατεῖ σχεδὸν πάντοτε νὰ διατηρήσῃ τοὺς ὄρκους του, οὐδ' ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόλαυσιν καταπατεῖ. Κατὰ συνέπειαν, Κύριε, μὴ ἐλπίζετε νὰ καμφθῶ! ἰδοὺ δὲ τί ἀπαντῶ ὑμῖν ἀνσπουδάζων ὁμιλήτε: Εἶμαι ἀήττητος. Ἡ τοσοῦτον δυσφημισθεῖσα γυνὴ δι' ἐν σφάλμα τῆς νεότητός της προφυλάσσεται ἀπὸ τοῦδε ὑπὸ θάρακος στρεωτέρου καὶ τῆς ἀρετῆς, ὑπὸ τῆς *Ἰυσιπτίας*. »

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ἄ! δὲν μ' ἐννοεῖτε, Κυρία (πίπτει γυνυκλιτῆς). Κατάρατος ἐγὼ ἂν διενεόθην ποτὲ νὰ λάβω ὡς ὄπλον τὰς δυστυχίας ὑμῶν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ἀπολαύσεως παρ' ὑμῶν θουσίας, ἢν εὐγενὴς ψυχὴ ἀποστρέφεται. . .

ΕΛΕΝΗ (πικρῶς μειδιῶσα.)

Εἶθε βέβαιος ὅτι οὐδέποτε ἔσχετε τὴν ιδέαν ταύτην;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ἔστω! θὰ ὁμιλήσω εἰλικρινῶς. Ἰσως ἐσκέφθην οὕτω πρὶν σᾶς γνωρίσω, ἀλλ' ἔδη μακρὰν ἐμοῦ ῥίπτω μετανοῶν πᾶσαν τοιαύτην ιδέαν. Ἀδύνατον νὰ ψευσθῇ τις ἐνώπιον ὑμῶν, Ἐλένη. Ὑποτάσσεις ξένην θέλησιν, ἐκμηδενίζεις πάντα δόλον, ἐπιβάλλεις σέβας καὶ λατρείαν. Ὡ! ἀφ' οὗτου σ' ἐγνώρισα ὀρκίζομαι ὅτι τὸ πάθος μου εἶνε ἀντάξιον σοῦ. Ἀκούσατέ με, Κυρία, καὶ ἄρτετέ με πρὸ τῶν ποδῶν σας ἀναμένοντα τὴν ἀπόφασίν σας, ἀκούσατέ με. Προσφέρω ὑμῖν τὸ μέλλον μου δι' ἀκαταπατήτων ὄρκων. Ἐλπίζω ὅτι σᾶς προσφέρω οὕτω ὄνομα ἐντιμον, περιουσίαν μεγίστην ἐπὶ τῇ ἧσυχίᾳ δὲν καυχῶμαι, ψυχὴν λατρεύουσαν ὑμᾶς, καρδίαν μόνον δι' ὑμᾶς πάλλουσαν. Σᾶς προσφέρω τὴν χεῖρά μου.

ΕΛΕΝΗ.

Σπουδάζων λοιπὸν γάμον μοι προτείνετε; (τείνει πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρά της) Εὐχαριστῶ ὑμᾶς, Κύριε, διὰ τὸ δεῖγμα τοῦτο

τῆς πρὸς ἐμὲ ὑπολήψεως καὶ ἀφοσιώσεώς σας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ὡ χαρὰ! θεέ μου! δέχεται, δέχεται.

ΕΛΕΝΗ.

Ὅχι, Κύριε· σᾶς ζητῶ ὀλίγου χρόνου διάστημα ὅπως σκεφθῶ ὡρίμως.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ,

Ὀἴμοι! δύνάμαι τοῦλάχιστον νὰ ἐλπίζω;

ΕΛΕΝΗ.

Ἄγνοῶ· ἀλλ' ἔχετε πεποιθήσιν εἰς τὴν εὐγνωμοσύνην μου. Χαίρετε· ὑπάγετε εἰς τὸν χορὸν, τὸ ἀπαιτῶ· ἐγὼ ὁμῶς δικαιούμαι τῶρα νὰ μείνω ἐνταῦθα.

(Ὁ Γεώργιος ἀπέρχεται ἀσπαζόμενος τὴν χεῖρα τῆς Ἐλένης, αὐτὴ δὲ σύννευς ὡσεὶ τὰ πάντα λησμονοῦσα, πίπτει ἐπὶ τοῦ ἀνακλιτηῆρος ἐὰν ῥῶτα σιρέγουσα πρὸς τὴν θύραν τοῦ ἐξώστου καὶ παραδίδεται εἰς βαθεῖς ῥεμβασμούς.—Ὁ Ἀλέξανδρος εἰσέρχεται ἀκροποδητὴ καὶ παρατηρεῖ ἐπὶ τινα λεπτὰ τὴν εἰς τὸν ἀπέναντι καθρέπτην ἀντανακλωμένην μορφὴν τῆς Ἐλένης. Εἶπε ὡχρὸς ἐξ ὀργῆς. Ἡ Ἐλένη οὐδὲ κἄν ἐνθυμεῖται αὐτὸν, ἀλλὰ κεῖται ὡσπερ καταβεβλημένη ἐπὶ τοῦ ἀνακλιτηῆρος. Ἀφῆρης ὁ Ἀλέξανδρος πηδᾷ ἐνώπιον αὐτῆς.)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ὁμολογήσατε, Κυρία, ὅτι ἀρκούντως ἐσθάσθην τοὺς νέους ὑμῶν ἔρωτας καὶ μεγάλην ἀδιαφορίαν ἐπέδειξα ὑπομένων νὰ ὑβρίζομαι ἐπὶ σκοπῶ ἴσως. . . καὶ ἀπαθῆς διαμένων θεατῆς. . .

ΕΛΕΝΗ (ἀγρίως αὐτὸν ἀτεινίζουσα.)

Ἐπὶ σκοπῶ; . . . Τί λοιπὸν τολμάτε νὰ μὲ νομίζετε, Κύριε; Ἄν οὕτω σκέπτεσθε, ἐξέλθετε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (δράττων τὸν βραχίονα αὐτῆς.)

Ὅχι, ὄχι, δὲν σκέπτομαι οὕτω· μὴ προσέχετε εἰς ὅ,τι λέγω· εἶμαι λίαν τεταραγμένος. . . Ἀλλ' ὅπως δήποτε ἐφάνην φρόνιμος πολὺ, ἄλλως δὲν θὰ ὑπέφερα τοιαύτην πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου σκηνήν.

ΕΛΕΝΗ.

Φρόνιμος; Δὲν ἐννοῶ τὸ ἐπίθετον τοῦτο· ἀδιάφορος ἴσως θέλετε νὰ εἰπῆτε.

ἈΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (συγκεκινημένος.)

Ἐμπαίξατέ με ἐφ' ὅσον τοῦτο σᾶς ἀρέσκει, ἐστὲ σκληροκάρδιοι, καταπατήσατέ με! δικαιοῦσθε τὰ πάντα νὰ πράξητε... Ἀλλ' εἶμαι, εἶμαι λίαν δυστυχής!...

ΕΛΕΝΗ.

Θέσωμεν πέρας ἅπαξ διὰ παντός. Ἐπρεπε νὰ φωτισθῆτε καὶ νὰ ὠρεληθῆτε ἐκ τῆς ἀπαντήσεως, ἦν ἔδωκα πρὸ μικροῦ εἰς τὸν Γεώργιον... καὶ ὁμως ὁ ἔρωσ τοῦ νέου τούτου δὲν μ' ἐξυβρίζει... Χαῖρε, Ἀλέξανδρε. Ἀποχωρισθῶμεν διὰ παντός, ἀλλ' ἄνευ πικρίας. Ἴδου ἡ εἰκὼν σου, ἰδου καὶ αἱ ἐπιστολαὶ σου... Ἄφες λοιπὸν τὴν χειρὰ μου, πρέπει νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸν χορὸν.

ἈΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (ρίπτει χαμαὶ τὴν εἰκόνα του καὶ καταπατεῖ αὐτήν.)

Νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὸν χορὸν, διὰ νὰ χορεύσῃς μετὰ τοῦ Γεωργίου, αἱ;

ΕΛΕΝΗ (ὠχρὰ, ἀλλ' ἤρεμος.)

Ἄκουσόν με λοιπὸν, Ἀλέξανδρε, μετὰ προσοχῆς. Ὁ Γεώργιος μοὶ προσφέρει μέγαν κοινωνικὸν βαθμὸν, πρὸς δὲ καὶ μεῖζονοποιεῖ ἀρκούντως ἀπέναντι τοῦ κόσμου. Ἡ μετὰ πλουσίου γέροντος σύζευξις μου δὲν ἀπέπλυνεν ἐντελῶς τὸ ἐπὶ ἐγκυβερνητικῆς γυναικὸς φρικῶδες στίγμα· πᾶς τις καλῶς γνωρίζει ὅτι οἱ γέροντες λαμβάνουν πάντοτε πλείωτερα τῶν ὄσων δίδουν, ἔστωσαν καὶ πλούσιοι. Ἄλλως ὁμως ἔχει προκειμένου περὶ ἀνδρὸς νέου, πλουσίου, εὐγενοῦς, ζηλευτοῦ, λατρευομένου ὑπὸ τῶν γυναικῶν... ὦ! τότε ἀξίζει τὸν κόπον νὰ σκεφθῆ τις...

ἈΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (ἐξερχόμενος παράφορος.)

Ἢ γυναῖκες, γυναῖκες, οὐδέποτε θνήσκει ἐν ὑμῖν, ἡ ματαιοφροσύνη! (ἐξέρχεται.)

(Ἀκούεται ἐξω βρογῆ ῥαγδαία· ἀστραπαὶ διασχίζουσι τὸν οὐρανὸν, ὁ κεραυνὸς μνηστῆται.)

ΕΛΕΝΗ, (μόνη.)

Τετέλεσται! ἄς κλαύσω! (κλαίει)... Ὄχι! ἄς ὑπάγω εἰς τὸν χορὸν... Ὄχι! ἄς σέβω τὰ φῶτα, νὰ ἔλω ἀστραπάς. Οὕτως ἄλλοτε φῶς ὑπῆρχεν ἐν ἐμοὶ καὶ τώρα εἶνε νύξ, νύξ αἰωνία ἡ καρδιά μου διασχισμένη ὑπὸ κεραυνῶν, ὑπὸ τῶν ἀναμνήσεων τῆς ἀθώας παιδικῆς μου ἡλικίας. Τετέλεσται! (σβύνει τὰ φῶτα, ἀνοίγει τὴν

θύραν τοῦ ἐξώστου καὶ σύρει πρὸ αὐτοῦ τὸν ἀνακλινητῆρα εἰς τὸ φῶς τῶν ἀστραπῶν. Κάθεται ἡμιθανής.)

Ἢ! φρίκη!...

(Μετά τινα λεπτὰ εἰσέρχεται σιγὰ ὁ Ἀλέξανδρος καὶ κάθεται παρ' αὐτῆ λαμβάνων τὴν χειρὰ της καὶ ψιθυρίζων: Ἐλένη, Ἐλένη!)

ΕΛΕΝΗ (ἐντρομος ἀποσυρομένη.)

Ἢσαι σὺ; ἐφοβήθην.

ἈΛΕΞΑΝΔΡΟΣ (κρατῶν αὐτήν.)

Ναί· ὁ καιρὸς δὲν μ' ἐπέτρεψεν, ὡς βλέπεις, φίλη μου, ν' ἀναχωρήσω καὶ ἦλθον ἐξαιτούμενος στιγμῆς καταφύγιον.

ΕΛΕΝΗ.

Ἢ Θεέ μου! πόσον ὠραία εἶνε ἡ θύελλα αὕτη! πόσον ζωηρὰ ἀλλ' ἅμα καὶ γλυκεῖα εἶνε ἡ φαιύχρου; αὕτη λάμψις;.. Εἶδες, εἶδες πῶς ἔλαμπον ὡς σάπφειροι τὰ μάρμαρα τῆς Ἀκροπόλεως; εἶδες πῶς ἐξήστραψαν αἱ κορυφαὶ τοῦ Ὑμηττοῦ ὡς μέγιστα φάσματα ἐν τοῖς σαβάνοις αὐτῶν; Βλέπεις, παρατηρεῖς πῶς τὸ πᾶν φαίνεται κινούμενοι κατὰ τὰς αἰφνιδίους μεταβολὰς ἀπὸ τοῦ σκότους εἰς τὴν λάμψιν καὶ ἀπὸ τῆς λάμψεως εἰς τὸ σκότος; Δὲν νομίζεις ὅτι τὰ ὄρη κλονίζονται καὶ μέλλουν νὰ κατακρημνισθῶσι συγκαλύπτοντα τὸν κόσμον ὅλον; Τετέλεσται! τετέλεσται. Ἄφες με μόνην, φύγε· δὲν εἶδες; δὲν βλέπεις;

ἈΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Οὐδὲν βλέπω, οὐδὲν ἀκούω· μόνον σὲ βλέπω, τὴν φωνὴν σου μόνην ἀκούω, τὴν θερμὴν σου πνοὴν ἀναπνέω· σὺ μόνη παρ' ἐμοὶ καθημένη με συγκινεῖς. Γνωρίζεις ὅτι παραφόρος σὲ ἀγαπῶ; Ναί, τὸ γνωρίζεις καὶ ἐπέισθης σήμερον, ἔτις δὲ καὶ προσκάλεσες τὴν ἐκδήλωσιν. Ἐστὼ θριάμβευσον, ἂν οὕτως ἔχη· ἰδού με πρὸ τῶν ποδῶν σου ἐξαιτούμενον συγγνώμην καὶ λήθην τοῦ παρελθόντος· ὦ! μετὰ πάθους ἀπαιτῶ ταῦτα καὶ πρέπει, πρέπει νὰ μοὶ τὰ παραχωρήσῃς, διότι σὲ θέλω, ἔχω δικαίωματα ἐπὶ σοῦ.

ΕΛΕΝΗ (ἀποσύρουσα ἐκ τῶν χειρῶν του τὴν χειρὰ της.)

Ὅποια δικαίωματα;

ἈΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Δὲν εἶνε δικαίωμα μου, φρικῶδες δικαίωμα ἡ βλάβη ἧς πρόξενός σοι ἐγενόμην; Ἐλέ-

νη, ἀφ' οὗ μοι παρεχώρησες τὸ δικαίωμα τοῦτο πρὸς καταστροφὴν τοῦ βίου σου, διατί μοι τὸ ἀρῆσαι σήμερον, ὅτε μέλλω νὰ σοῦ καταστήσω εὐδαίμονα πάλιν τὸν βίον, ἱκανοποιῶν σε καὶ τὰ λάθη τῆς νεότητός μου ἀποπλύνων;

ΕΛΕΝΗ.

(μετὰ φωνῆς συγκεκλιμένης.)

Ἀλέξανδρε, Ἀλέξανδρε, ἡ νύξ εἶνε φρικώδης, ἀπαισία. Διορῶ ἀμυδρῶς τὴν εὐτυχίαν, ὡς εἰς τὸ φῶς τῶν ἀστραπῶν τὸν ἀπέναντι ἀνόφωτον κῆπον. Οὐδέποτε ἔξαλείφεται ἐκ τῆς καρδίας ὁ τύπος τοῦ πρώτου ἀγαπηθέντος ὄντος· κοιμᾶται τις μετὰ τὴν ἀγωνίαν τῶν πόνων οὓς ὑπέστη, ὡς ἀσθενὴς μετὰ τὴν κρίσιν τῆς ἀσθενείας του, κοιμᾶται λησμονῶν ὅσα ὑπέφερε, ἀλλ' ὄχι καὶ τὸ παρελθόν, τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο εἶδωλον τῆς ψυχῆς του, τὸ γέννημα τῆς φαντασίας του, τὸ θρήσκευμά του· μὴ ἐλησμόνησεν ὁ Ἕλληνας τοὺς Θεοὺς του; ἐλησμόνησεν ὅσα δεινὰ ὑπέστη, χωρεῖ ἐν λήθῃ τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἔρχεται στιγμή, καθ' ἣν ἀνέλκων τὴν χλαμύδα ὑπὸ τὴν μασχάλην ἀνέρχεται τὰς μαρμαρίνους βαθμίδας τῆς Ἀκροπόλεως, ζητῶν νὰ ἴδῃ τὴν πάγκυφον τῆς Ἀθηνᾶς ἐλαίαν· διὰ τῆς φαντασίας του ἐλπίζει εἰς τὴν ἀντίληψιν τῆς Ἀθηνᾶς, κοιμᾶται ὄνειροπολῶν ὑπὸ τὸν Παρθενῶνα. Μοὶ λέγουν ὅτι εἰς τὸν Ναὸν τῆς Ἀγίας Σοφίας οὐδέποτε κατωρθώθη νὰ ἐξαλειφθῶσιν αἱ ἐπὶ τῶν τοίχων ἐζωγραφημένοι ἄγιοι εἰκόνες, μεθ' ὅσας καὶ ἂν κατέβαλον προσπαθείας οἱ εἰς τέμενος τοῦ Μωάμεθ μεταβαλόντες τὸν ἀρχαῖον χριστιανικὸν Ναόν. Οὕτω καὶ ἐκ τῆς καρδίας, ναοῦ τοῦ ἔρωτος, δὲν ἐξαλείφεται ἡ πρώτη ἐγχαραχθεῖσα εἰκὼν. Πολλάκις ἐγείρεται πρὸ ὑμῶν τὸ εἶδωλον τοῦ πρώτου ἔρωτός μας καὶ κλίνομεν τὸ γόνυ πρὸ αὐτοῦ. ὦ! φεῦγε, φεῦγε φάντασμα, ὄπτασία. Εἶσαι σκιά καὶ θὰ με ὀδηγήσῃς πάλιν εἰς βράχους ἀπορρόωγας ἂν σὲ ἀκολουθήσω, κ' ἐκεῖ ἐκεῖ θὰ με ἐγκαταλείψῃς ἡμιθανῆ, αἰμόφυρτον. Φεῦγε, δὲν σὲ πιστεύω.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ὄχι, ὄχι· θὰ σ' ὀδηγήσω εἰς παστάδα συζυγικὴν ἀνθοστεφῆ. Ὁ ἱερεὺς τοὺς γάμους μας θὰ εὐλογήσῃ. Σοὶ προσφέρω τὴν χεῖρά

μου· δὲν ἀναγνωρίζεις τὴν φωνὴν μου τῶν παρελθόντων χρόνων, τὸ πάθος μου τῶν ἀρχαίων μου ἡμερῶν, ἐμὲ τὸν πρῶτόν σου ἐραστήν; δὲν ἀνευρίσκεις ἐνταῦθα τώρα ἐν συνόλῳ τὴν νεότητά σου; Γενοῦ, γενοῦ σύζυγός μου.

ΕΛΕΝΗ.

(συγκεκλιμένη.)

Ἐσκέφθης; ἀρνεῖσαι τὴν Ἀσπασίαν, τὴν μνηστήν σου, ἐνῶ ἤδη καὶ τοῦ γάμου σας ἡ ἡμέρα ὠρίσθη; Ἀλλὰ θὰ καταστῆς δυστυχής! ὁ κόσμος θὰ θεωρήσῃ τὴν πράξιν σου ὡς ἐκπλήρωσιν χρέους, καὶ οὐχὶ ὡς θριάμβόν σου· καὶ εἶτα τίς οἶδεν... ὦ! μὴ καταστρέψῃς τὰς εὐδαίμονας ταύτας στιγμὰς ἀναπτέρωσις καὶ ἐμπιστοσύνης, ὧν νῦν ἀπλήστως γεύομεθα· ἐνθυμοῦ, ἐνθυμοῦ τὴν στιγμήν ταύτην, ἀλλὰ μὴ τὴν ζητήσης καὶ πάλιν· δὲν θὰ τὴν ἐπανεύρης!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ἐσκέφθην. Θὰ πράξω πράξιν θεωρουμένην ἴσως ὑπὸ τοῦ κόσμου ἔνοχον καὶ ἀσύγγνωστον· ἴσως καὶ διὰ τοῦ αἵματός μου θ' ἀποπλύνων πάντα μῶμον, ἀλλ' εἰμ' ἔτοιμος πρὸς πάντα, καθότι τὰ μάλα ἤμαρτον μὴ καλῶς σε γνωρίσας, πρώτιστόν μου δὲ χρέος εἶνε νὰ ἐπανέλθω πρὸς σέ. ὦ! ὄμιλει, Ἐλένη, ἀπόδος μοι τὴν εὐτυχίαν ἣν ἀπώλεσα ἀπωλέσας σε.

ΕΛΕΝΗ.

(κατ' ἰδίαν.)

Θεέ μου, εἶνε ὄνειρον;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Σήμερον θὰ ἐκτιμήσω καὶ θὰ διατηρήσω τὴν εὐτυχίαν ταύτην, διότι κ' ἐγὼ ἤλλαξα· δὲν εἶμαι πλέον ὁ φιλόδοξος ἐκεῖνος καὶ ἀνήσυχος νεανίας, ὃν διὰ ψευδῶν ὑποσχέσεων ἐδασάνιζε τὸ ἄγνωστον μέλλον. Ἢδη γνωρίζω τί ἐστὶ βίος...

ΕΛΕΝΗ.

Ὀδὸς πρὸς τὸ γῆρας, πρὸς τὸν τάφον, ἀφοῦ ἀπογυμνωθῶμεν πάσης ἐπιπλάστου χαρᾶς καὶ περιδυσθῶμεν τὴν ἀπογοήτευσιν ὡς σάβανον.—

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Γνωρίζω τί ἀξίζει ὁ κόσμος καὶ ἡ ἀπατηλή του λάμψις. Οὐδαίς τῶν ἐν τῷ βίῳ μου ἄλλων θριάμβων ἐξετιμήθη τόσον ὅσον ἐν σου μόνον βλέμμα· ἡ χίμαιρα τῆς εὐτυχίας

αείποτε μὲ διέφυγε μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης, καθ' ἣν εὐρίσκομαι πλησίον σου. Ὡς Ἑλένη, Ἑλένη, ἐπάνελθον εἰς ἐμέ. Τίς θὰ σὲ ἀγαπήσῃ ὅπως ἐγώ; τίς θὰ ἴδῃ κάλλιον ἐμοῦ τὸ ἐν τῇ ψυχῇ σου ἐδράζον μεγαλεῖον, τὴν ὑπομονὴν σου, τὸ ἔλεος;

ΕΛΕΝΗ.

(*ῥιπτομένη εἰς τὰς ἀγκάλας του.*)

Σὲ ἀγαπῶ, αείποτε σ' ἠγάπησα. Ὡ! ἡ καρδιά μου θὰ διαρραγῇ· (μικρὰ σιγὴ ἐπικρατεῖ.)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

(*ἀνεγειρόμενος ἐν χαρᾷ.*)

Φέρετε φῶτα, φέρετε φῶτα· ἡ Ἑλένη, ἡ Ἑλένη σύζυγός μου; (ἀνάπτει διὰ φωσφορικῶν πυριῶν τὰ κηρία.—Εἰσέρχεται ὑπηρέτρια κομίζουσα τέϊον καὶ ἐναποθέτει αὐτὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης.)

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ἐνθυμεῖσαι, Ἑλένη, ὅτε ἀνεγινώσκομεν ὁμοῦ τὴν τόμον τοῦτον τοῦ Musset, ὃν σοὶ ἐδώρησα; Οὗτος καὶ νῦν ὑπῆρξεν αἰτία τῆς συναισθήσεως τοῦ ἐν ἐμοὶ σπινθηρος. Ἦλθον ἐνταῦθα μετὰ τῆς πεποιθήσεως ὅτι κατέστην πλέον ἀνὴρ πρακτικὸς, θετικὸς ὡς τραπεζίτης Ἄγγλος, ἐνόμισα ἐπὶ στιγμὴν ὅτι ἡ νεότης μου παρήλθεν καὶ σὺν αὐτῇ τὰ φροῦδα ὄνειρα καὶ ὅτι εἰσῆλθον εἰς τὸ ἀληθὲς προωρισμένον στάδιον τῷ ἀνθρώπῳ.

ΕΛΕΝΗ.

Ἡ καρδιά, φίλε μου, δὲν ἀποκτᾷ ρυτίδας. Ὁ φύσει συμπαθὲς ταχέως καταβάλλεται καὶ νομίζει ὅτι ἠνδρώθη, ὅτι ἐγήρασεν, ἀλλ' ἀποθνήσκει συμπαθῆς.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ὅχι· ἀναζῆ παιδρὸς καὶ τὸ συμβόλαιον τοῦ γάμου του συντάσσω τὴν ἐπαύριον. Πολλάκις περιέχουσιν οἱ παλαιοὶ γάμοι κέλλοι ρέα πάθη.

ΙΩ. ΚΑΜ.